

Plats och tid	Orbaden Konferens, Orbaden, klockan 11.00 - 15.00		
Beslutande	Sven-Åke Thoresen, ordf, s, Hudiksvall Lennart Olsson, vice ordf, c, Söderhamn Olle Nilsson Sträng, s, Bollnäs Ingvar Persson, m, Bollnäs Evy Degerman, c, Bollnäs Stefan Bäckström, c, Hudiksvall Marit Holmstrand s, Ljusdal Sören Görgård, c, Ljusdal Stig Eng, c, Nordanstig Monica Olsson, s, Nordanstig Björn Mårtensson, c, Ovanåker Yoomi Renström, s, Ovanåker Eva Tjernström, s, Söderhamn		
Övriga deltagande	Leopold Stoltz, Kerstin Hassner, Thord Wannberg, Christer Engström, Anders Pihlgren och Åke Stenqvist		
Utses att justera	Eva Tjernström		
Justeringens plats och tid		Paragrafer	22 – 29
Underskrifter	Sekreterare	Åke Stenqvist	
	Ordförande	Sven-Åke Thoresen	
	Justerande	Eva Tjernström	

Hr § 22

Föregående protokoll

Föregående protokoll från 2008-05-21 läggs till handlingarna.

Justerandes sign: 	Utdragsbestyrkande: Delges:
------------------------------------	------------------------------------

Hr § 23

Genomgång av föredragningslista

BESLUT

Föredragningslistan godkänns.

Justerandes sign: 	Utdragsbestyrkande: Delges:
------------------------------------	------------------------------------

Hr § 24

Leader+ Intryck Hälsingland

Deltar gör Olof Linde från SWECO EuroFutures samt Bertil Eriksson och Jan Haglund.

Olof Linde presenterar den utvärdering som gjorts av Leader+ Intryck Hälsingland.

Han börjar med att presentera syftet med utvärderingen som varit att värdera och bedöma resultat och effekter, arbetsprocess och genomförande samt erfarenheter och lärdomar för framtiden. Fokus på kvalitativa intervjuer och program/projektstudier.

Därefter ger han en utförlig information om innehållet i rapporten.

Rapporten är uppbyggd på fem steg:

- 1 PROGRAMLOGIKEN – VAD VILLE MAN UPPNÅ?
- 2 GENOMFÖRANDEPROCESSEN – HUR HAR DET GJORTS?
- 3 PROJEKTVERKSAMHETEN – VAD HAR GJORTS?
- 4 RESULTATANALYS – VAD BLEV EFFEKTERNA?
- 5 NÅGRA LÄRDOMAR FÖR FRAMTIDEN

Intryck Hälsinglands arbetsmodell för genomförandet av projektverksamheten har byggts upp kring tre huvudtyper av projekt.

1. *Externa projekt* som drivits helt av utomstående aktörer.
2. *Ramprojekt* som drivits av Intryck Hälsingland men där själva verksamheten ofta består av flera mindre delprojekt som exempelvis förstudier och checkar.
3. *Interna projekt* som innefattar obligatorisk verksamhet och funktioner inom Intryck Hälsingland så som LAG:s insatser, mobiliseringsaktiviteter och administration.

Kansliet har använt följande terminologi för att dela in projekten i Intryck Hälsingland:

1. Landskapsövergripande projekt

Projekt som geografiskt spänt över minst två av de sex kommunerna inom LAGområdet.

2. Lokala kraftsamlingar

Projekt som gått till en ort eller by för att genomföra ett på förhand definierat utvecklingsarbete.

Justerandes sign:	Utdragsbestyrkande:
	Delges:

3. Gränsöverskridande samarbeten

Projekt inom insatsområde 2, dvs. utbyte och nätverksbyggande med andra Leaderområden.

4. Ramprojekt

Projektkategorin har innehållit de interna projekt som framförallt genomförts av kansliet själva, exempelvis projektverkstäder.

Fördelning av projektmedel, i form av den s.k. Leader-potten, på olika kategorier, enligt kansliets definition omfattar den totala Leader-potten på 58 MSEK:

Gränsöverskridande samarbeten 4 %

Ramprojekt i egen regi 14 %

Intern administration 23 %

Landskapsövergripande projekt 34 %

Lokala kraftsamlingar 25 %

De fem största externa projekten inom Intryck Hälsingland har varit:

Hälsinge låtverkstad

Rådgivning hälsingegårdar

Ekocentrum Mobodarne

Medeltid i Hälsingland

Kulturvägen – resa biosfär 2007

Dessa fem projekt har tillsammans fått 14,4 MSEK av Leader-potten som gått till externa projekt, detta motsvarar 40 procent av de totala externa projektmedlen. Med andra ord står dessa fem projekt för en mycket väsentlig del av den externa verksamheten.

En samlad bedömning av programmets effekter utifrån några av programmets målbilder och kärnvärden:

- Att utveckla och bevara Hälsinglands kulturarv

Intryck Hälsingland har varaktigt bidragit till att bevara och utveckla kulturen i Hälsingland, både sådant som är specifikt för Hälsingland (folkmusik, folkdans, Hälsingegårdar etc.) och sådant som är mer allmänt (teater, film och fotografi). Aktiviteten överlag inom det kulturella området har höjts, särskilt under programperioden, men även efteråt. Detta är den huvudsakliga och mest synliga effekten av Intryck Hälsinglands verksamhet.

Justerandes sign:	Utdragsbestyrkande:
	Delges:

- Att utveckla och bevara Hälsinglands naturarv
Endast en handfull projekt har ägnats mer specifikt åt att bevara och utveckla naturarvet. I enskilda projekt har arbetet varit intressant och framgångsrikt, men på en övergripande nivå har Intryck Hälsingland haft en mycket marginell påverkan på naturarvet.
- Att stärka Hälsingeidentiteten, i synnerhet bland de unga
Hälsingeidentitet är oerhört svårt att mäta. De flesta projekten i portföljen har syftat mot detta men vad som verkligen kommit att påverka människors självbild och identitet är en annan sak. I det stora hela är det dock mycket tveksamt om Hälsingeidentiteten hos gemene man förstärkts i någon större utsträckning. Bland unga hälsingar är denna effekt sannolikt än svagare eftersom de deltagit i lägre utsträckning än förväntat i många av projekten.
- Ökat företagande i synnerhet inom natur- och kulturområdena
Inom detta område har Intryck Hälsingland misslyckats. Det beror delvis på ett felaktigt antagande att företagande och sysselsättning med automatik kan skapas ur, i och för sig intressanta, kulturella projekt. I några få enskilda projekt har man lyckats omvandla det sociala kapitalet till ett ekonomiskt kapital. I huvuddelen av projekten har man inte lyckats men däremot utvecklat en kulturell plattform som man dock oftast inte förmått slå mynt av. De förväntade sysselsättningseffekterna av verksamheten har därför i stor utsträckning också uteblivit. Arbete med exempelvis befintliga besöksnäringföretag och destinationsutveckling som ett komplement till de kulturevenemang som utvecklats har exempelvis inte förekommit. Bedömningen är att man inte lyckats kommersialisera vare sig varumärket Hälsingland, hälsingekulturen eller hälsingeidentiteten på ett sätt som skulle ha varit möjligt med en mer entreprenöriell inriktning på projekten. Det bör dock noteras att detta är svårt och att svårigheten sannolikt underskattades av både LAG-grupp, kansli och projektägare.
- Att stärka Hälsinglands varumärke externt
Flera av de lyckade större kulturprojekten inom Intryck Hälsingland har fått stor uppmärksamhet i media även utanför området. Den tydliga och konsekventa inriktningen på det "hälsingska" tror vi i viss mån också har lett till att bygga upp en bild av Hälsingland även utanför det egna landskapet. Jämfört med andra Leaderområden i Sverige under samma period är vår bedömning att Intryck Hälsingland varit relativt framgångsrika inom det här området. Att bygga varumärken är dock ett långsiktigt och stort arbete, men Intryck Hälsingland har i vart fall varit med och bidragit i rätt riktning i bilden av det "hälsingska".

Justerandes sign:	Utdragsbestyrkande:
	Delges:

- Att stärka nätverk och skapa mobilisering

Många nya och vitaliserade nätverk inom kulturens och bygdeutvecklingens område inom Hälsingland är en entydig effekt av arbetet inom Intryck Hälsingland. Många nätverk över kommungränserna har skapats och många nya kontakter mellan företrädare för olika kulturella specialiteter har öppnats upp. Kontakterna mellan ideell och offentlig sektor har också förbättrats genom arbetet i det s.k. trepartnerskapet. Riktiga företag har dock varit alldeles för få i dessa nätverk, på alla nivåer. I ett långsiktigt utvecklingsperspektiv kan dessa många och nya kontakter som går över administrativa gränser komma att visa sig mycket värdefulla.

Avslutningsvis tar Olof Linde upp några punkter som handlar om lärdomar för framtiden:

1. Leader handlar om något mer än att bara få ut stöd till landsbygden!
2. Leader som experimentverkstad riskerar att bli mer form än innehåll!
3. Nya program måste se till att medlen i större grad hamnar i projekten!
4. Entreprenörer och näringsliv behöver komma in tydligare på alla plan!
5. Ökat fokus på konkreta aktiviteter och ett urval långsiktiga profilprojekt!
6. En utvecklingsplan ska inte bara fungera som plan utan även i praktiken!
7. Viktigt att nå utanför kretsen av traditionella landsbygdsentusiaster!
8. Leadermetoden behöver anpassas bättre till sin målgrupp!
9. Bättre former för överförbarhet mellan programmen!
10. Ta tillvara det som byggts upp!

BESLUT

Hälsingerådet tackar för en givande information samt framför ett stort tack till alla som arbetat med Leader+ Intryck Hälsingland.

Justerandes sign: 	Utdragsbestyrkande: Delges:
------------------------------------	------------------------------------

Hr § 25

Hälsinge Yrkeshögskola samt gymnasiesamverkan i Hälsingland

Bengt Friberg deltar och lämnar en lägesrapport över den förstudie som pågår kring Hälsinge Yrkeshögskola. Förstudien har som huvudsyfte att diskutera och förankra idéerna hos de parter som kommer att ha intresse i frågan samt att komma fram till hur en gemensam yrkeshögskola ska kunna organiseras och bedrivas.

En proposition om en Nationell Yrkeshögskola är under utarbetande och lämnas till Riksdagen under oktober.

Enligt Bengt beräknas förstudien vara klar i oktober 2008. Slutrapporten kommer att redovisas för Hälsingerådet för att sedan gå till beslut i respektive kommun. Igångsättningen kan ske under juli 2009.

Uppbyggnadsåret kräver resurser. Om varje utbildningsplats betalas av staten på samma sätt som den kvalificerande yrkesutbildningen (KY) så kommer det att täcka hela kostnaden. Företagarna förväntas bidra med praktikplatser och handledare.

Därefter lämnar Bengt en lägesrapport över gymnasiesamverkan i Hälsingland. Samverkan sker i dag inom distansutbildning, Naturbruk och Fordon. Diskussion om fördjupad samverkan pågår. Elevutvecklingen är bekymmersam. Mellan åren 2008 och 2013 minskar antalet elever från 5 305 till 3431 = -1874 elever.

Elevutvecklingen gymnasieskolorna i Hälsingland

	2008	2013	Minsk.
Bromangymnasiet, Hudiksvall	1864	1170	37 %
Slottegymnasiet, Ljusdal	819	470	42 %
Staffangymnasiet, Söderhamn	999	701	30 %
Torsbergsgymnasiet, Bollnäs	1197	808	32 %
Voxnadalens gymnasium, Edsbyn	426	282	34 %
Totalt Hälsingland (-1874 elever)	5305	3431	35 %

BESLUT

Ordföranden tackar för lägesrapporterna.

Justerandes sign:	Utdragsbestyrkande:
	Delges:

Hr § 26

Hälsingland Turism

Vid Hälsingerådets styrelsemöte 2008-03-19 beslutades att tillsätta en arbetsgrupp bestående av Stig Eng, Yoomi Renström och Eva Tjernström med uppgift att, gärna tillsammans med styrelsen för Hälsingland Turism, arbeta fram en ekonomiskt stabil framtida lösning för Hälsingland Turism.

Vid dagens sammanträde redovisar arbetsgruppen olika frågeställningar som Hälsinglands kommuner bör ta ställning till. Ska Hälsingland ha en gemensam turistorganisation? Kommunernas roll? Marknadsföring? Hur stimulera branchföretagen? Hur blir det med den lokala turistorganisationen? Vilka behov har kommunerna av turistinformation?

Under den kommande diskussionen framkommer bland annat att kommunerna hittills varit dåliga beställare av de tjänster som behövs för att marknadsföra Hälsingland.

Kanske ska Hälsingland Turism vara helt fristående från kommunerna? Det skulle bland annat innebära att Hälsingerådet avstår från representanter i styrelsen för att i stället bli en fristående part som köper tjänster av Hälsingland Turism.

BESLUT

Rådet beslutar rekommendera Hälsinglands kommuner att satsa samma belopp som under 2008, totalt 1 500 kkr., för marknadsföring av Hälsingland.

Kommuncheferna uppdras att tydliggöra en beställning över vilka tjänster kommunerna vill ha utförda för de satsade pengarna. Uppdraget redovisas först till arbetsgruppen innan det går vidare till Rådet.

Arbetsgruppen får fortsatt uppdrag att arbeta för en stabil framtida lösning för Hälsingland Turism.

Justerandes sign: 	Utdragsbestyrkande: Delges:
------------------------------------	------------------------------------

Hr § 27

Ekonomisk rapport

Samordnaren Åke Stenqvist redovisar vad som bokförts till och med den 31 juli 2008.

Enligt prognos blir det en Utgående balans vid årets slut på 214,0 kkr.

BESLUT

Rådet godkänner redovisningen.

Justerandes sign: 	Utdragsbestyrkande: Delges:
------------------------------------	------------------------------------

Hr § 28

Hälsingland nu och i framtiden

BESLUT

Ärendet utgår och behandlas vid nästa möte med Hälsingerådet 2008-10-08.

Justerandes sign: 	Utdragsbestyrkande: Delges:
------------------------------------	------------------------------------

Hr § 29

Personalfråga

Samordnaren Åke Stenqvist har sagt upp sin tjänst.

BESLUT

Beslutas att erbjuda Åke Stenqvist fortsatt tjänst som samordnare för Hälsingerådet till och med 2009-06-30.

Justerandes sign: 	Utdragsbestyrkande: Delges:
------------------------------------	------------------------------------